

coMiesięcznik

kwiecień 2022

Polskiego Komitetu Narodowego ICOMOS

Strona | 1

Szanowni Państwo,

Polski Komitet Narodowy ICOMOS uznaje dostarczanie informacji za priorytetowe działanie. Temu służy nasza strona internetowa, „*Biuletyn Informacyjny*”, czasopismo „*Ochrona Dziedzictwa Kulturowego*”, konferencje i zgromadzenia. Jednak te kanały informacji mają ograniczenia, przede wszystkim informacje są selekcjonowane tematycznie i nie mogą być dostarczane na bieżąco.

„*Comiesięcznik*” jest informatorem Polskiego ICOMOS-u służącym dystrybucji różnorodnych, bieżących informacji na temat ochrony zabytków. „*Comiesięcznik*” prezentuje informacje zebrane przez członków Prezydium oraz dostarczone przez środowisko konserwatorskie. Informacje mają formę krótkich notatek, uporządkowanych w najprostszy sposób.

Redaktor wydania marcowego: Pan Robert Hirsch

Redaktor wydania majowego: Pan prof. Piotr Molski – pemol03@wp.pl

Zapraszamy do przesyłania krótkich notek o wszelkich konferencjach, publikacjach, wydarzeniach, które mogą zainteresować środowisko konserwatorskie.

W imieniu Prezydium PKN ICOMOS,
Bogusław Szmygin

UKRAINA:

+++++UKRAINA+++++

Nadzwyczajna uchwała Rady Ochrony Zabytków

Na posiedzeniu w dniu 21 marca 2022 r., Rada Ochrony Zabytków przy Ministrze Kultury i Dziedzictwa Narodowego podjęła Uchwałę nadzwyczajną w sprawie wojny na Ukrainie o treści:

Rada Ochrony Zabytków przy Ministrze Kultury i Dziedzictwa Narodowego RP wzywa do natychmiastowego zaprzestania zbrodniczych działań wobec ludzi i dziedzictwa kulturowego Ukrainy.

M.K.

Strona | 2

+++++UKRAINA+++++

Akcja zabezpieczania zabytków Lwowa.

Trwa akcja zabezpieczania zabytków Lwowa. Jest to miasto bliskie sercom wielu Polaków, cenne nie tylko z uwagi na wspaniałe zabytki i dzieła sztuki, ale też Archiwum Państwowe, w którym zgromadzono zasoby likwidowanych urzędów galicyjskich. **Zespół staromiejski Lwowa** został wpisany na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO (1998). Wpisy transgraniczne obejmujące wraz z Ukrainą wiele innych państw to **Południk Struvego** - sieć punktów triangulacyjnych o długości blisko 3 000 km (2005), a także **Pradawne i pierwotne lasy bukowe Karpat** (wpisy z lat 2007, 2011, 2017). Z Polską łączy Ukrainę wpis transgraniczny **Drewnianych cerkwi regionu karpackiego** obejmujący 16 obiektów po obu stronach granicy (2013). Społeczność międzynarodowa z trwogą patrzy na zagrożenie obiektów historycznych, dzieł sztuki i zabytków terenu Ukrainy, zadając sobie pytanie: jak je chronić? co ratować? w jaki sposób? a wreszcie: ile z nich ocaleje?

Dramatyczny moment przeniesienia *Ukrzyżowanego* do schronu, porównany został do Złożenia do Grobu. Gotycki Krucyfiks stanowił element barkowej grupy *Golgoty* umieszczonej na ścianie zewnętrznej katedry ormiańskiej we Lwowie. Niedawno ukończono prace konserwatorskie...

Fot. André Luis Alves

Konservator dzieł sztuki, dr Paweł Boliński, podczas prac nad zabezpieczaniem ikonostasu w cerkwi św. Paraskiewy we Lwowie. Fot. Za Społeczny Komitet Odnowy Zabytków Krakowa.

Dramatyczne losy stacji kolejowej w Ochtyrce. Fot. Internet

M.B.

+++++UKRAINA+++++

Forum historyków sztuki (Ukraine-Forum) w Stuttgarcie poświęcone Ukrainie

W dniach 23-25 marca br. odbyła się w Stuttgarcie sesja poświęcona sztuce Ukrainy, zorganizowana w związku z napaścią Rosji na ten kraj. Organizatorem był Niemiecki Związek Historyków Sztuki. Związek przyjął też Rezolucję w sprawie wojny na Ukrainie. Treść rezolucji dostępna jest pod adresem:

<https://kunsthistoriker.org/meldungen/ukraine-resolution/>

M.K.

+++++UKRAINA+++++

Apel polskiego środowiska konserwatorskiego w związku z napaścią na Ukrainę
Polski Komitet Narodowy ICOMOS wystosował do społeczności międzynarodowej apel w imieniu polskiego środowiska konserwatorskiego w sprawie zagrożonego dziedzictwa kulturowego na Ukrainie. Treść apelu zamieszczona jest poniżej.

POLSKI KOMITET NARODOWY MIĘDZYNARODOWEJ RADY OCHRONY ZABYTKÓW
COMITE NATIONAL POLONAIS DU CONSEIL INTERNATIONAL DES MONUMENTS ET SITES
POLISH NATIONAL COMMITTEE OF INTERNATIONAL COUNCIL ON MONUMENTS AND SITES

Strona | 5

Warszawa, 09 marca 2022 roku

**APEL POLSKIEGO ŚRODOWISKA KONSERWATORSKIEGO
O PODJĘCIE DZIAŁAŃ
W OBRONIE DZIEDZICTWA KULTUROWEGO UKRAINY**

W związku z napaścią Rosji na Ukrainę, Polski Komitet Narodowy ICOMOS, związany umową o współpracy z Komitetem Ukraińskim ICOMOS, podpisaną 6 czerwca 2000 roku w Kijowie, działając w porozumieniu i z poważaniem polskich organizacji i instytucji konserwatorskich, zwraca się do Komitetów ICOMOS i innych międzynarodowych organizacji zajmujących się ochroną dziedzictwa kulturowego na świecie o zaangażowanie w obronę zagrożonego dziedzictwa kulturowego Ukrainy, w tym dóbr wpisanych na Listę Dziedzictwa Światowego UNESCO.

Polski Komitet Narodowy ICOMOS wielokrotnie podkreślał, że agresja w stosunku do dziedzictwa kulturowego z pobudek politycznych lub etnicznych powinna być traktowana jako zbrodnia przeciw ludzkości, a jej sprawcy ścigani. Polski Komitet Narodowy ICOMOS od lat postulował, aby zasady Konwencji Haskiej z 1954 roku były stosowane w odniesieniu do światowego dziedzictwa kulturowego.

W 2018 r. podczas międzynarodowej konferencji w Warszawie reprezentanci 30 krajów przyjęli tzw. „Rekomendację Warszawską”, w której wyrazili głębokie zaniepokojenie niszczącym oddziaływaniem konfliktów zbrojnych na miejsca Światowego Dziedzictwa Kulturowego.

Aktualnie ten niepokój zwielokrotniła agresja Rosji na Ukrainę. Dlatego polskie środowisko konserwatorskie wyraża protest przeciw zbrodnicy poczynaniom wojsk rosyjskich i zwraca się do społeczności międzynarodowej o podjęcie natychmiastowych działań wspierających obrońców dziedzictwa kulturowego Ukrainy.

Uznajemy za niedopuszczalne, aby na terenie Rosji mogła odbywać się sesja Komitetu Dziedzictwa Światowego UNESCO, a jej przedstawiciel sprawował przez rok decyzyjne funkcje w Komitecie. Tak długo jak będzie trwała agresja na Ukrainę, Rosja powinna być wykluczona z prac w Komitecie Światowego Dziedzictwa UNESCO.

Apelujemy o wpisanie zagrożonych zniszczeniem miejsc światowego dziedzictwa UNESCO z terenu Ukrainy na Listę Światowego Dziedzictwa w Zagrożeniu

Prezydent ICOMOS POLAND

prof. Bogusław Szmygin

Członek Honorowy ICOMOS

prof. Krzysztof Pawłowski

ZAMEK KRÓLEWSKI W WARSZAWIE, PLAC ZAMKOWY 4, 00-227 WARSZAWA
BIRO SEKRETARIATU: ŁAZIENKI KRÓLEWSKIE, BUDYNEK OBERŻY, UL. AGRYKOLA 1, 00-460 WARSZAWA
| WWW.ICOMOS-POLAND.ORG | SEKRETARIAT@ICOMOS-POLAND.ORG |

+++++

KONFERENCJE:

++++++KONFERENCJE++++++

Konferencja polskich i niemieckich konserwatorów zabytków w Warszawie

W dniach 4-6 kwietnia 2022 roku odbędzie się polsko-niemiecka konferencja, w której uczestniczyć będą wojewódzcy konserwatorzy zabytków i konserwatorzy z krajów związkowych Republiki Federalnej Niemiec. Poświęcona będzie problematyce odbudowy zabytków po II wojnie światowej w Polsce i Niemczech. Będzie to drugie wspólne spotkanie w tym gronie – po raz pierwszy polscy i niemieccy konserwatorzy zabytków spotkali się w 2018 roku w Kostrzynie nad Odrą. Uczestnicy konferencji zapoznają się z realizacjami konserwatorskimi na terenie Mazowsza, zaś dzień plenarny spędzą na Zamku Królewskim w Warszawie, dzieląc się doświadczeniami związanymi z odbudową zabytków w polskich i niemieckich miastach, m.in. Warszawie, Berlinie, Poczdamie, Monachium, a także Elblągu, Gdańsku, Poznaniu, na Jurze Krakowsko-Częstochowskiej i Dolnym Śląsku oraz Pomorzu Zachodnim. Organizatorem konferencji jest Mazowiecki Wojewódzki Konserwator Zabytków i Narodowy Instytut Dziedzictwa w Warszawie, we współpracy z Lubuskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków. Celem tego spotkania jest integracja środowiska konserwatorskiego obu krajów i wymiana doświadczeń w zakresie ochrony zabytków w Polsce i Niemczech.

B.B-K.

++++++KONFERENCJE++++++

W Muzeum Marynarki Wojennej w Gdyni w dniu 10 czerwca 2022 r. odbędzie się konferencja naukowa pt. ***Ochrona dóbr kultury w sytuacjach kryzysowych i konfliktowych***. Konferencja jest organizowana przez Wydział Dowodzenia i Operacji Morskich Akademii Marynarki Wojennej w Gdyni i Międzynarodowy Ośrodek Szkolenia i Badań nad Dziedzictwem Kultury w Zagrożeniu we Wrocławiu.

Udział w konferencji jest bezpłatny. Zgłoszenia do udziału w konferencji (z referatem) do 5 kwietnia. Na zgłoszenie biernego udziału termin mija 15 maja.

Formularz zgłoszeniowy:

https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSd6i9pHGU9TEGJNoRDPF48qbWM8blebQ2_1k7re8ilYUTRneQ/viewform?usp=sf_link

Planowana jest punktowa publikacja pokonferencyjna, która ukaże się nakładem Wydawnictwa Akademickiego AMW. Informacja na temat konferencji i możliwości uczestnictwa jest dostępna pod linkiem: <https://wdiom.amw.gdynia.pl/zaproszenie-na-konferencje-naukowa/>

B.S.

++++++KONFERENCJE++++++

X Konferencja Naukowa z cyklu Spotkania Malborskie im. Macieja Kilarskiego

W dniu 26 października 2022 r. w Muzeum Zamkowym w Malborku organizowana jest X Konferencja Naukowa z cyklu Spotkania Malborskie im. Macieja Kilarskiego, zatytułowana *Sztuka Konserwacji. Teoria-metody-ludzie*. Zbiega się ona z 100. rocznicą urodzin Macieja Kilarskiego, wybitnego człowieka, którego każdy dzień życia przepełniała pasja ratowania zabytków. Pochylał się nad najdrobniejszym fragmentem

rzeźby, kafla czy oryginalnej cegły, które zachowywał i starał się poddać konserwacji. To jego mozolnej pracy na gruzowisku, jakie zastał na terenie zamku po wyzwoleniu Malborka, zawdzięczamy odnalezienie fragmentów *Pięknej Madonny* z elewacji kościoła Najświętszej Marii Panny oraz mozaikowych tresser, które ją zdobiła. A to tylko maleńki przykład jego działalności.

Celem, który przyświeca organizatorom konferencji, jest stworzenie forum dyskusyjnego konserwatorów, historyków sztuki i historyków na temat historii działań konserwatorskich, łączenia praktyki z teorią a jednocześnie dyskusji na temat granic ingerencji konserwatorskiej.

Dodatkowo w 2022 r. przypada 25. rocznica wpisania zamku krzyżackiego w Malborku na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO.

Bliższe informacje oraz karta uczestnictwa dostępne są na stronie Muzeum Zamkowego w Malborku: www.zamek.malbork.pl.

J.Ł.

+++++KONFERENCJE+++++

XVI Konferencja Naukowo-Techniczna REMO 2022

W dniach 6-9.12.2022 r. planowana jest w Hotelu Interferie Sport Bornit w Szklarskiej Porębie XVI Konferencja Naukowo-Techniczna (pierwsza odbyła się w 1982 r.)

Problemy remontowe w budownictwie ogólnym i obiektach zabytkowych – REMO 2022. Organizatorem jest Polski Związek Inżynierów i Techników Budownictwa Oddział Wrocław oraz Komisja Rewaloryzacji, Modernizacji i Remontów Budowlanych, a patronami: Wydział Budownictwa Lądowego i Wodnego PWr, Wydział Architektury PWr, Dolnośląska Okręgowa Izba Inżynierów Budownictwa, Opolska Okręgowa Izba Inżynierów Budownictwa, Stowarzyszenie Konserwatorów Zabytków Oddział Śląski, Dolnośląski Wojewódzki Konserwator Zabytków i Śląski Wojewódzki Konserwator Zabytków. Tradycyjnie ideą przewodnią programu konferencji pozostaje „*remont i konserwacja, jako proces interdyscyplinarny, w którego przygotowaniu uczestniczą osoby reprezentujące różne dziedziny wiedzy oraz spojrzenie naukowe i praktyczne*”. Termin zgłaszania uczestnictwa i referatów upływa 29.04.2022 r. Szczegółowe informacje są dostępne na stronach: <http://pzitb.wroclaw.pl/remo> oraz <http://kbo-wbliw.pwr.edu.pl/konferencja-remo-2022>.

K.K.

+++++

PUBLIKACJE:

+++++PUBLIKACJE+++++

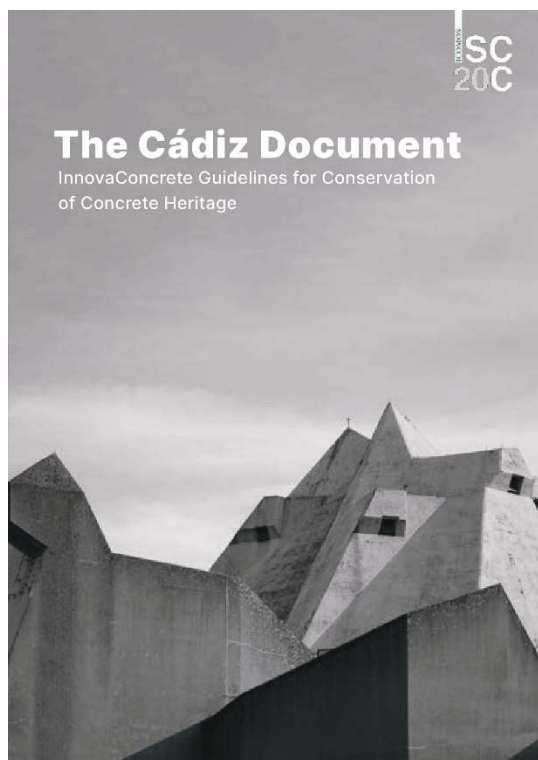
Międzynarodowe Centrum Kultury w Krakowie opracowało nową publikację **Raport nt. zarządzania i ochrony dziedzictwa kulturowego w krajach V4**. Publikacja zawiera prezentację systemów ochrony zabytków, wywiady ze specjalistami, zestawienie bibliografii, etc. w czterech krajach – Polsce, Czechach, Słowacji, na Węgrzech. Lektura raportu pozwala porównać proces transformacji i problemy ochrony zabytków w sąsiadujących krajach.

Link do raportu: <https://mck.krakow.pl/events/528>

B.S.

Strona | 8

+++++PUBLIKACJE+++++

Dokument z Kadyksu – wytyczne dotyczące ochrony dziedzictwa z betonu

ICOMOS opublikował nowy dokument, który może zainteresować wielu badaczy i konserwatorów: *Dokument z Kadyksu: InnovaConcrete Wytyczne dotyczące ochrony dziedzictwa betonu*.

W dokumencie zawarto wytyczne dotyczące ochrony dziedzictwa betonu z uwzględnieniem jego wartości kulturowych, historycznych, estetycznych, społecznych i technologicznych. W ramach projektu *InnovaConcrete*, inicjatywy badawczej finansowanej przez program UE „Horyzont 2020”, która ma na celu znalezienie nowych sposobów ochrony zabytków betonowych z XX wieku, Międzynarodowy Komitet Naukowy ICOMOS ds. Dziedzictwa XX wieku (ISC20C) otrzymał zadanie opracowania wytycznych dotyczących konserwacji zabytkowych konstrukcji betonowych.

Najnowszy dokument opiera się na koncepcjach, zawartych w opracowaniu z 2017 r.: *Approaches to the Conservation of Cultural Heritage of the 20th Century* (znanym również jako dokument Madryt – New Delhi).

W ramach partnerstwa InnovaConcrete, ISC20C prowadził m.in. działania związane z identyfikacją studiów przypadku oraz, wraz z Docomomo Ibérico, dokonał selekcji obiektów pod hasłem „100 z 20 wieku” (na potrzeby specjalnie projektowanej strony internetowej), która ma prezentować obiekty ze wszystkich krajów Unii Europejskiej. W ramach projektu zorganizowano także serię ośmiu warsztatów w miejscach poświęconych studium przypadku w całej Europie. W czerwcu 2021 roku ISC20C zorganizowało w Kownie wirtualne warsztaty InnovaConcrete na temat monumentalnego charakteru betonowego dziedzictwa epoki powojennej: *Pomnik i nie-pomnik: betonowe dziedzictwo epoki powojennej*.

ISC20C uczestniczyło również w kilku innych warsztatach wyprzedzających ostatni warsztat podsumowujący projekt pn.: *Konserwacja dziedzictwa kulturowego opartego na betonie XX wieku: innowacyjne materiały, procedury i świadomość*, który odbył się w Kadyksie w Hiszpanii w dniach 2–4 grudnia 2021 r. I właśnie w Kadyksie oficjalnie został przedstawiony niniejszy dokument.

Strona | 9

Więcej informacji i link do dokumentu: https://www.icomos.org/en/78-english-categories/106151-new-publication-guidelines-for-conservation-of-concrete-heritage?utm_content=buffer7ff96&utm_medium=social&utm_source=twitter.com&utm_campaign=buffer

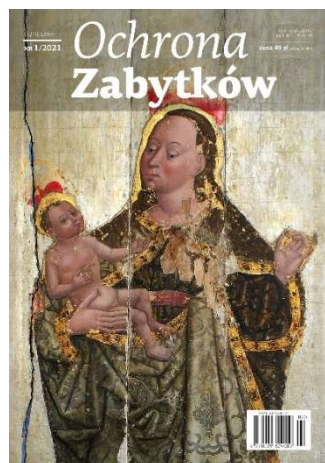
J.D.

+++++PUBLIKACJE+++++

Aktualny numer „Ochrony Zabytków”

Bieżący numer (1/2021) szacownego czasopisma *Ochrona Zabytków*, oprócz wstępu Redaktora Naczelnego dra Andrzeja Siwka, zawiera następujące artykuły:

Piotr Kilanowski, Józef Napoleon Czerwiński (1870-1940) i Wacław Heppen (1866-1939) – sylwetki twórcze, indywidualna działalność oraz współpraca architektoniczno-budowlana w latach 1909-1914

Wasył Słobodian, Architekt Jakiw Rudnycki i jego cerkwie

Bogusz Wasik, Zachodnie miedzymurze zamku w Malborku w świetle badań archeologicznych z 2020 roku. Przekształcenia topografii i zabudowy

Bartosz Zarębski, Późnogotycki obraz tablicowy w typie Madonny Apokaliptycznej z klasztoru Bernardynów w Alwerni. Technika i technologia wykonania

Elżbieta Gajewska-Prorok, Witraże w kościele św. Krzysztofa we Wrocławiu – kreacja konserwatorska w dialogu z historią

Jacek Brudnicki, Zagospodarowanie zabytku nieruchomego na cele użytkowe w świetle art. 25 Ustawy z dnia 23 lipca 2003

r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami

Anna Mazurek, Ochrona zabytkowych pojazdów w polskim systemie prawnym

Artykuły są dostępne on-line na stronie wydawcy: <https://ochronazabytkow.nid.pl>

+++++PUBLIKACJE+++++

Aktualny numer „Renowacji i Zabytków”

Bieżący numer (4/2021) kwartalnika *Renowacje i Zabytki* powstał we współpracy z miastem Żory i dotyczy jego dziedzictwa kulturowego. W numerze zamieszczono artykuły przedstawiające m.in.: początki Żor, mury obronne miasta, badania archeologiczne na obszarze i w najbliższym sąsiedztwie żorskiej Starówki, Rynek jako centralny plac miasta i symbol średniowiecznej przestrzeni publicznej oraz pałac w Żorach – Baranowicach.

Bliższe informacje o tym numerze i poprzednich są dostępne na stronie: www.renowacjeizabytki.pl

+++++

VARIA:

++++++VARIA++++++

Wiedeńska geneza nowoczesności

W Wiedniu, w Muzeum Sztuki Stosowanej (MAK – Museum für angewandte Kunst), w okresie 15.12.2021 – 19.06.2022, jest prezentowana wystawa monograficzna pt.: *JOSEF HOFFMANN: Fortschritt durch Schönheit – postęp przez piękno* (<https://mak.at/en/josefhoffmann>).

Czemu warto ją odwiedzić? Josef Hoffmann (1870–1956), austriacki architekt i projektant sztuki użytkowej, był współzałożycielem Secesji Wiedeńskiej, a w 1903 współorganizatorem Warsztatów Wiedeńskich. Jego skłonność do geometryzowania ornamentyki, w połączeniu z architektonicznym wyczuciem funkcjonalności, współtworzyły oryginalny wymiar artystyczny wiedeńskiej secesji. Jego twórczość to istotne ogniwo między dekoracyjnością historyzmu i secesji, a funkcjonalnością i geometrycznym wyrafinowaniem modernizmu. Jednocześnie realizacja koncepcji Gesamtkunstwerk (dzieła totalnego) skutkowałą projektowaniem obejmującym zarówno architekturę i jej otoczenie, jak i najdrobniejsze detale wystroju i wyposażenia, co otwiera również perspektywy designerstwa w nowoczesnym wydaniu. Na marginesie można dodać, że prezentowane projekty J. Hoffmanna z okresu rządów nazistowskich w Austrii skłaniają do refleksji, że w okresie fundamentalnego pogwałcenia wartości, postawa cichej zgody i „róbmy swoje”, może również prowadzić na manowce...

Jeśli uda się zwiedzanie tej wystawy połączyć z odwiedzeniem stałej ekspozycji w Muzeum Leopoldów (Leopold Museum) pt. *WIEN 1900 - Aufbruch in die Moderne* (<https://www.leopoldmuseum.org/en/exhibitions/107/vienna-1900>), to obraz narodzin nowoczesności w atmosferze wiedeńskiego fin de siècle stanie się pełny, barwny i niezwykle atrakcyjny.

A.S.

++++++VARIA++++++

Kraków – kolejny park kulturowy

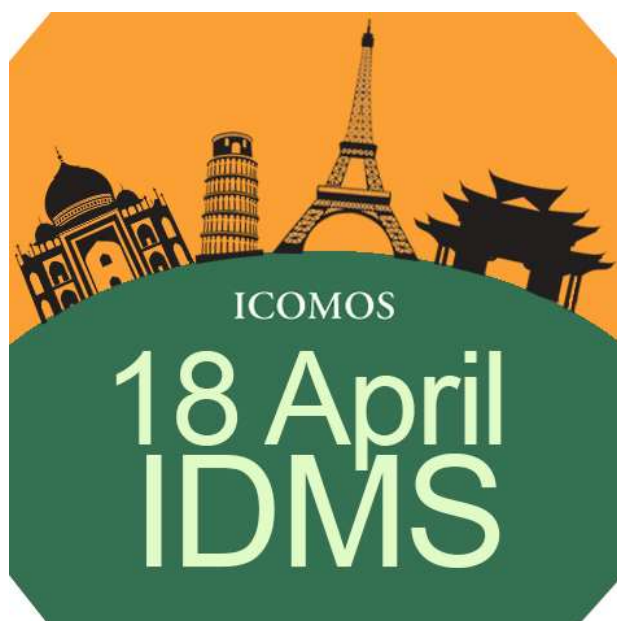
W programie sesji Rady Miasta Krakowa planowanej na dzień 30 marca 2022 r. znalazły się projekty uchwał: o utworzeniu parku kulturowego pod nazwą *Park Kulturowy Kazimierz ze Stradomiem* (druk nr 2607) oraz o zatwierdzeniu *Planu ochrony Parku Kulturowego Kazimierz ze Stradomiem* (druk nr 2608). https://www.bip.krakow.pl/?dok_id=103304&sub=porzadek_obrad

Warto nadmienić, iż *Plan Ochrony Parku Kulturowego Kazimierz ze Stradomiem w Krakowie* opracowany przez zespół autorski w składzie: dr n. hum. mgr inż. arch. Jerzy Wowczak, dr Andrzej Siwek, dr hab. inż. arch. Urszula Forczek-Brataniec, mgr inż. arch. kraj. Paulina Nosalska, mgr inż. arch. kraj. Aleksandra Rykaczewska, mgr hist. Roman Marcinek, prof. dr hab. inż. arch. Zbigniew Myczkowski, w latach 2019 – 2020 (https://www.bip.krakow.pl/?dok_id=143126) stanowi kolejne ogniwo doskonalenia metody analizy uwarunkowań krajobrazowych oraz formułowania wytycznych ochronnych dla najcenniejszych krajobrazów kulturowych, wypracowywane w działaniach specjalistów związanych z krakowską szkołą architektury krajobrazu.

Liczymy na uchwalenie parku kulturowego i tym samym „domknięcie” ochrony krajobrazowej dla najcenniejszego obszaru Krakowa, w granicach wpisu na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO. Ochronę tę zapoczątkowało uchwalenie utworzenia *Parku Kulturowego Stare Miasto* przez Radę Miasta Krakowa uchwałą nr CXV/1547/10 z dnia 3 listopada 2010 r. (<https://parkikulturowe.krakow.pl/park-kulturowy-stare-miasto/>). Dotychczasowe funkcjonowanie parku kulturowego Stare Miasto dowodzi, że ta forma ochrony zabytków sprawdza się w działaniach na rzecz ochrony krajobrazu zabytkowego miasta historycznego.

++++++VARIA++++++

18 kwietnia obchodzimy Międzynarodowy Dzień Ochrony Zabytków

Międzynarodowy Dzień Ochrony Zabytków obchodzony jest 18 kwietnia. Święto zostało ustanowione w 1983 r. przez Międzynarodową Radę Ochrony Zabytków (ICOMOS). Tego dnia prezentowane są zabytki o wyjątkowym znaczeniu dla lokalnych społeczności, ale i dla całych narodów.

MDOZ to także święto wszystkich osób, które wkładają wiele wysiłku w ratowanie zabytków i opiekę nad nimi – konserwatorów, historyków sztuki i architektury, urbanistów, archeologów i przedstawicieli innych zawodów pracujących na rzecz ochrony zabytków, a także wszystkich odpowiedzialnych właścicieli, opiekunów i zarządców obiektów zabytkowych.

Międzynarodowy Dzień Ochrony Zabytków to wyjątkowa okazja do dyskusji na temat zarządzania dziedzictwem kulturowym, oraz przybliżania lokalnym społecznościom problemów jego ochrony. Organizowane w Polsce przez Narodowy Instytut Dziedzictwa coroczne obchody MDOZ to spotkania i debaty w kręgu osób zaangażowanych w prace na rzecz zachowania dla przyszłych pokoleń narodowego dziedzictwa kulturowego. Z okazji tego święta, podczas uroczystej gali, honorowani są nagrodzeni i wyróżnieni w konkursie Generalnego Konserwatora Zabytków *Zabytek Zadbane*, a osoby w sposób szczególnie zasłużone dla ochrony i opieki nad zabytkami otrzymują odznaczenia państwowe.

NID.pl

++++++VARIA++++++

Odeszła Daria Lipińska-Nałęcz

20 marca zmarła Daria Lipińska-Nałęcz, l.71, profesor historii, w latach 1996-2006 dyrektor Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych, przewodnicząca, a następnie członek Krajowego Komitetu Programu *Pamięć świata* UNESCO, obejmującego dokumenty znajdujące się na światowej liście (i krajowej), analogicznej do Listy Światowego Dziedzictwa Kulturowego i Naturalnego.

Odszedł Piotr Rudniewski

25 marca zmarł Piotr Rudniewski, l.91, konserwator, były Dziekan Wydziału Konserwacji ASP w Warszawie i Główny Specjalista w Pracowniach Konserwacji Zabytków, działacz Stowarzyszenia Historyków Sztuki i *Solidarności*.

Odszedł Stanisław Tumidajewicz

W dniu 3 marca 2022 r. zmarł **Stanisław Tumidajewicz (1948 – 2022)** Związany w całym swoim życiu zawodowym z ochroną zabytków. Od 1 lipca 1976 r. był Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków w Suwałkach, a następnie, po likwidacji województwa suwalskiego, do 2015 r. kierował suwalską delegaturą Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Białymstoku. Członek Polskiego Komitetu Narodowego ICOMOS i Komisji Architektury Militarnej PKN ICOMOS, członek Stowarzyszenia Konserwatorów Zabytków. Miłośnik, znawca i kolekcjoner książek o tematyce historycznej. Inicjator akcji społecznych upowszechniających dziedzictwo kulturowe.

Odeszła Zofia Gołubiew

9 marca 2022 r. zmarła Zofia Gołubiew, historyczka sztuki, muzealnik, wieloletnia dyrektor Muzeum Narodowego w Krakowie. <https://krakow.naszemiasto.pl/ostatnie-pozegnanie-zofii-golubiew-wieloletnia-dyrektor/ar/c13-8727153>. Była jedną ze znamienitych postaci kultury narodowej, mocno osadzonych w krakowskiej tradycji. Pod jej rządami Muzeum Narodowe w Krakowie zrealizowało szereg znaczących wystaw oraz podjęło modernizację siedzib. Projekt *Nowe Sukiennice* czy remonty Pałacu Erazma Ciołka, Europeum lub Muzeum im. Emeryka Hutten-Czapskiego, można przywoływać, jako działania wyznaczające standard adaptacji historycznych budowli na cele muzealne. Przeprowadzone w latach 2006 – 2010 remont i modernizacja krakowskich Sukiennic, gdzie mieści się Galeria Sztuki Polskiej XIX w., uważa się za jedną z największych inwestycji konserwatorskich w Europie ostatnich lat. Pomiędzy innymi wyróżnieniami Zofia Gołubiew była uhonorowana Orderem Księżnej Olgi, ukraińskim odznaczeniem państwowym, nadawanym za „*wybitne zasługi w działalności państwowej, produkcyjnej, publicznej, naukowej, oświatowej, kulturalnej, filantropijnej oraz innych sektorach działalności społecznej i wychowaniu dzieci w rodzinie*”. To zaszczytne odznaczenie otrzymywała dwukrotnie za wspieranie działalności wystawienniczej i konserwatorskiej dziedzictwa kultury Ukrainy: w 2005 roku w klasie III oraz w 2008 roku w klasie II.

W nawiązaniu do wspomnianego zaangażowania i w obliczu wojny w Ukrainie, Rodzina śp. Zofii Gołubiew zainicjowała zbiórkę finansową, mającą na celu ochronę dziedzictwa kultury Ukrainy (zabytków, dzieł sztuki, dokumentów i in.). Szczegóły:

<https://zrzutka.pl/xk5t5d>

Pieniądze zebrane w ramach zbiórki przekazane zostaną do Sekretariatu Regionalnego OWHC (Organization of World Heritage Cities) na Europę Środkową i Wschodnią. Instytucja ta stworzyła specjalny zespół zadaniowy, mający na celu zabezpieczanie materialnego dziedzictwa Ukrainy, a centrum operacyjnym zespołu jest Kraków. Więcej informacji o inicjatywie OWHC:

https://www.ovpm.org/2022/03/10/owhc-initiative-for-ukraine-cultural-heritage/https://www.krakow.pl/aktualnosci/258244,33,komunikat,inicjatywa_owhc_na_rzecz_ukrainskiego_dziedzictwa_kulturowego.htm

M.K. / A.S.

+++++